

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33496
Nom	Tècniques i procediments en treball social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau de Treball Social	Facultat de Ciències Socials	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau de Treball Social	2 - Mètodes, Models i Tècniques de Treball Social	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MARTI TROTONDA, AMPARO	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

L'assignatura que es presenta a continuació forma part del títol de grau en Treball Social, Pla d'Ordenació Docent del Departament de Treball Social i Serveis Socials de la Universitat de València. Aquesta assignatura és de sis crèdits i forma part del mòdul A: El Treball Social: Conceptes, Mètodes, Teories i Aplicació. És una de les quatre matèries obligatòries del títol de grau. Tècniques i Procediments és una de les quatre assignatures que conformen la matèria A.2: Mètodes, Models i Tècniques de Treball Social. S'imparteix en el tercer any, i està vinculada amb el disseny curricular, amb la matèria A.1: Fonaments de Treball Social, que s'imparteix en el primer any de grau. L'assignatura, pel seu contingut, ha d'estar estretament coordinada amb les assignatures: Mètodes del Treball Social, Models aplicats al Treball Social, i amb la matèria A.3: Habilitats Socials i de Comunicació en Treball Social. Tècniques i Procediments contribueix a formar el perfil de la titulació, perquè dota l'estudiantat de capacitats i habilitats per a intervenir. Aquesta assignatura s'estructura en tres grans blocs docents. El primer, "Processos en la determinació dels àmbits d'intervenció", pretén que l'estudiantat pugui identificar diferents contextos professionals de canvi i saber quan i com utilitzar-los cadascun d'ells, és a dir, reconèixer les diferents situacions relacionals complexes que enquadren la intervenció professional donant-li sentit i, alhora, establint límits. Tasques del procés en funció de les sessions, tipus de relació inicial en funció del client (nivell microsocial, mesosocial i macrosocial). El segon bloc, "Tècniques

fonamentals de coneixement i d'intervenció" està adreçat a oferir a l'estudiantat les eines de treball professional. Les tècniques suposarien, en l'aprenentatge de l'estudiant de grau de Treball Social l'últim tram a recórrer en el descens metodològic fins a la realitat social; són, en definitiva, les maneres de dur a terme una idea de canvi per als usuaris. Aquesta unitat es concreta en tècniques de coneixement i d'intervenció i la seva aplicació, així com en diferents suports, instruments i eines d'intervenció social aplicats a nivell microsocial: persones, famílies i grups petits; mesosocial, de treball amb grans grups; i macrosocial: animació comunitària, animació sociocultural, tècniques d'acció i mobilització, etc. El tercer bloc, "Alguns procediments en la intervenció de suport a nivell individual, familiar i grupal", s'adreça a oferir a l'estudiantat coneixements que ajuden a la resolució de conflictes, que afavorisquen la mediació entre individus i grups i una eina d'anàlisi professional que afavorisca l'autoavaluació i que aporte una visió diferent dels casos, com és la supervisió. En finalitzar aquesta assignatura l'estudiantat tindrà els coneixements, aptituds, destreses i habilitats necessaris per a dur a terme la intervenció professional.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1311 - Grau de Treball Social

- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Capacitat per a planificar, implantar, revisar i avaluar la pràctica del treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions, comunitats i amb altres professionals i circumstàncies.
- Capacitat per a demostrar competència professional en l'exercici del treball social.
- Capacitat per a respondre a situacions de crisi valorant la urgència de les situacions, planificant i desenvolupant accions per fer front a aquestes i revisant els seus resultats.
- Capacitat per a donar suport al desenvolupament de xarxes per fer front a les necessitats i treballar a favor dels resultats planificats examinant amb les persones les xarxes de suport a les quals poden accedir i desenvolupar.
- Capacitat per a treballar amb els comportaments que representen un risc per a les persones, grups i comunitats, identificant i avaluant les situacions i circumstàncies que configuren aquest comportament i elaborant estratègies de modificació dels mateixos.

- Capacitat per a analitzar i sistematitzar la informació que proporciona el treball quotidià com a suport per a revisar i millorar les estratègies professionals que han de donar resposta a les situacions socials emergents.
- Capacitat per a utilitzar la mediació com a estratègia d'intervenció destinada a la resolució alternativa de conflictes, en les circumstàncies que així ho requerisquen.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els resultats d'aprenentatge, entre els proposats en la matèria A, Mòdul, assignatura Tècniques i Procediments, a què haurà arribat l'estudiantat després de cursar l'assignatura són:

R.A-13. Coneix i comprèn les maneres d'intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per ajudar-los a prendre decisions ben fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos, i per promoure la participació dels usuaris i de les usuàries en els processos i serveis de treball social.

R.A-15. És capaç de consultar altres persones i de cooperar-hi, inclosos els usuaris i les usuàries de serveis, comunicant-se a través de diferències com ara els límits institucionals i professionals i les diferències d'identitat o llenguatge.

R.A-20. És capaç de promoure xarxes socials per atendre necessitats.

R.A-21. És capaç de crear, organitzar i donar suport a grups per a fins de treball social.

R.A-23. És capaç d'aplicar les estratègies de resolució de conflictes per mitjà de la negociació i la mediació.

R.A-25. És capaç d'identificar els comportaments de risc.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Processos en la determinació dels àmbits d'intervenció.

1. Contextos professionals de canvi.

1.1 Contextos de canvi: característiques.

1.2 Anàlisi de la demanda (Neuburger).

1.3 Modalitats de primer contacte.

1.3 Fase d'exploració i diagnòstic.

1.4 Intervenció.

1.5 Etapes de canvi.

2. Tècniques de coneixement i intervenció.

2.- Tècniques i suports fonamentals per a l'anàlisi, registre i tractament de la informació. Tècniques de suport a la intervenció.

2.1.- Conceptualització al voltant de les tècniques.

2.2.- Classificació de les tècniques a nivell de grup i comunitari.

2.3.- Suports més utilitzats en tècniques dús en grup, amb collectius i amb comunitats.

2.4.- Altres tècniques complementàries.

3. L'entrevista: relació, tècnica, procés. La doble escolta.

3. L'entrevista sistèmica: com estableix la relació, quin és el procés, quines tècniques utilitza. Desenvolupament de la doble escolta.

3.1 Pressupòsits per a l'obtenció de la informació, estructura, definició del context.

3.2 Tècniques i instruments en l'entrevista.

3.3 Com formular preguntes des d'aquesta perspectiva.

3.4 Habilitats i destreses per a entrevistar.

3.5 Registre i avaluació.

4. Tècniques de registre i comunicació professional.

4.- Tècniques més rellevants en la intervenció amb els grups, amb collectius i comunitats.

4.1. Representacions gràfiques: Ecomapa, Culturagrama, Mapes biogràfics.

4.2. Tècniques narratives.

4.3. Narrar i Re-narrar.

4.4. Altres tècniques d'intervenció grupal i comunitària: l'arbre de la vida, línies de vida, l'equip de la vida.

4.5. Dinàmiques de grup des de la pràctica narrativa.

5. Disseny de procediments en les intervencions de suport individual i familiar.

5.- La supervisió com a garantia de la intervenció.

5.1. Concepte de supervisió.

5.2. La supervisió com a formació.

5.3. Sessions de supervisió i treballs bàsics en la supervisió.

5.4. Avaluació i processos de qualitat en la intervenció individual. Tècniques de supervisió.

5.5. Els equips reflexius.

6. Suport en el sistema familiar i sistemes socials de collaboració.

- 6.1. De nou amb els contextos professionals de canvi: el context de mediació.
- 6.2. Conceptes al voltant de la mediació des del model circular-narratiu.
- 6.3. El procés de mediació segons el model circular-narratiu de Sara Cobb.
- 6.4. Les tècniques utilitzades en mediació a partir del model circular-narratiu de Sara Cobb.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
Resolució de casos pràctics	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El mapa metodològic docent, el construirem per mitjà de la utilització de diferents modalitats didàctiques:

- Classes teòriques: la lliçó magistral, en què es presentaran els continguts de cadascuna de les unitats temàtiques.
- Debats i discussions participatives sobre l'abordatge de la intervenció.
- Activitats de tipus expositiu: seminaris, presentació de treballs, instruments o eines de la pràctica professional.
- Activitats pràctiques: role-playing, resolució de casos, tallers.
- Treball en col·laboració / treball en equip de l'estudiantat.

Tutorització de grup.

AVALUACIÓ

- a) Prova escrita de resposta oberta per comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi i la creativitat. 60.0 de la qualificació final.
- b) Avaluació continua del treball realitzat per l'estudiantat al llarg del curs, en allò que fa referència a les competències de treball individual i en equip, a la identificació de conceptes i processos clau, així com a la preparació i resolució d'exercicis i problemes. 20.00 de la qualificació final.
- c) Avaluació de supòsits pràctics en què l'estudiantat mostrarà l'adquisició de competències en relació amb la resolució de problemes, treball en col·laboració i capacitat d'anàlisi. 20.0 de la qualificació total.

En primera convocatòria, la qualificació final no es podrà dur a terme si no s'aconsegueix, com a mínim, el 50 % en cada apartat.

En segona convocatòria, es realitzarà la prova escrita corresponent a l'apartat a), a la qual se li sumarà la qualificació aconseguida en els apartats b) i c) de la primera convocatòria.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CAMPANINI, A. Luppi, F. (1991): Servicio social y modelo sistémico. Barcelona: Ed. Paidós, Colección Terapia Familiar.
- COLETTI, M. i Linares, J. L. (comp.) (1999): La intervención sistémica en los servicios sociales ante la familia multiproblemática. La experiencia de Ciutat Vella. Barcelona: Ed. Paidós, Colección Terapia Familiar.
- BARRERA ALGARÍN E. (2005): Metodología del trabajo social. Sevilla: Aconcagua Libros.
- ESCARTÍN CAPARRÓS, M. J. (1992): Manual de trabajo social. Alacant: Ed. Aguaclara, Colección Amalgama.
- OCHOA DE ALDA, I. (1995): Enfoques en terapia familiar sistémica. Barcelona: Ed. Herder, Biblioteca de Psicología, Textos Universitarios.
- NAVARRO GÓNGORA, J. (1992): Técnicas y programas en terapia familiar. Buenos Aires: Ed. Paidós, Colección Terapia Familiar.
- ESCARTÍN CAPARRÓS M. J.; Palomar Villena, M. & Suárez Soto, E. (1997): Introducción al trabajo social II. Alacant: Ed. Aguaclara, Colección Amalgama.

- FERNÁNDEZ GARCÍA, T. (coord.) (2007): Trabajo social con casos. Madrid: Alianza Editorial.
- LÁZARO FERNÁNDEZ, S. [et alii] (2007): Aprendiendo la práctica del trabajo social. Madrid: Ed. Universidad Pontificia Comillas.
- SATIR, V. (1988): Nuevas relaciones humanas en el núcleo familiar. México: Editorial Pax.
- POYATOS GARCÍA, A. (coord.) (2003): Mediación familiar y social en diferentes contextos. València: Nau Llibres / Publicacions de la Universitat de València.
- MUNUERA GÓMEZ, P. (2007): «El modelo circular narrativo de Sara Cobb y sus técnicas», Portularia, vol. VII, núm. 12, pàg. 85-106.
- CARRIÓN, J. A. (2007): Técnicas de negociación. VI Encuentro de responsables de protocolo y relaciones institucionales de las universidades españolas. Alacant: Universitat dAlacant.
- PETTES, D. E. (1974): La supervisión en el trabajo social. Método para formación de estudiantes y desarrollo del staff. Madrid: Euramérica, S.A.
- FERNÁNDEZ BARRERA, J. (1997): La supervisión en el trabajo social. Barcelona: Editorial Paidós.
- LILLO BENEYTO, A. (2007): «Un modelo teórico práctico para el proceso de supervisión en trabajo social», Portularia, vol. VII, núm. 12, pàg. 123-138).

PORCEL, A. i Vázquez, C. (1995): La supervisión espacio de aprendizaje significativo, instrumento para la gestión. Saragossa: Libros Certeza, Colección INTRESS.

- WHITE, M. i Epston, D. (1993): Medios narrativos para fines terapéuticos. Adelaida, Austràlia: Ed. Paidós.

Complementàries

- BROWN, A. (1988): Treball de grup. Barcelona: Frontissa.
- TSCHORNE, P. (1997): Dinámica de grupo en trabajo social. Salamanca: Amaru.
- VÉLEZ RESTREPO, O. L. (2003): Reconfigurando el trabajo social. Perspectivas y tendencias contemporáneas. Buenos Aires: Espacio Editorial.
- CIRILLO, S. (1994): El cambio en los contextos terapéuticos. Barcelona: Ed. Paidós.
- CORTIGIANI, M. (2005): La supervisión en el Trabajo Social. Roma: Ed. Minotauro.
- KONOPKA, G. (1968): Trabajo social de grupo. Madrid: Suramérica S. A.
- FONT, T. i Porcel, A. (1986): Estudios sobre técnicas de trabajo social. Barcelona: Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Catalunya.
- IMBER-BLACK, Evan (2000): Familias y sistemas amplios. Buenos Aires: Ed. Amorrortu.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

FITXA D'ADDENDA DE LA GUIA DOCENT 1r quadrimestre CURS 2020-21	
Nom d'assignatura	TÈCNIQUES I PROCEDIMENTS
Titulació	TREBALL SOCIAL

1. CONTINGUTS CONTENIDOS CONTENTS

Es mantenen els continguts de la guia docent original i es distribuïran segons els diferents tipus de sessions (presencials o per videoconferència síncrona).

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Es mantenen les activitats i volum de treball de la guia docent original. La planificació de sessions s'especificarà a principi de curs.

**3. METODOLOGIA DOCENT METODOLOGÍA DOCENTE TEACHING METHODOLOGY
PER A TOT L'ESTUDIANTAT**

- Se seguiran classes per videoconferència síncrona
- Es realitzaran presencialment les activitats pràctiques i tutories col·lectives establertes en la guia docent.
- Les tutories individuals seran preferentment virtuals.
- En cas que la situació sanitària impose que la totalitat de la docència es desenvolupe online, es substituïran totes les sessions per pujada de materials a Aula virtual, videoconferència síncrona o transparències locutades. En el cas de les activitats pràctiques, es garantirà la interacció amb estudiantat mitjançant videoconferència o fòrum o chat en aula virtual. Donat el cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a través de l'aula virtual per l'equip docent de l'assignatura.

PER A ESTUDIANTAT VULNERABLE O AFECTAT

S'adaptarà la metodologia a les següents activitats no presencials:

- Seguir classes per videoconferència síncrona
- Treballs individuals assignats
- Tutoria per videoconferència
- Desenvolupament de projecte individual

4. AVALUACIÓ EVALUACIÓN EVALUATION

Es mantenen els criteris de la guia docent quant a la ponderació de l'avaluació de cada tipus d'activitat. En cas d'estudiantat vulnerable o afectat, la proporció de qualificació de les activitats de grup avaluable es traslladarà a activitats individuals.

En cas que la situació sanitària impose que la prova final es desenvolupe online, es proposarà una avaluació per la següent modalitat:

- Prova escrita individual síncrona mitjançant cas pràctic per aula virtual.

5. BIBLIOGRAFIA

Es manté la bibliografia existent en la guia. Si la situació sanitària imposa tancament de biblioteques, es facilitarà material de suport a través de l'aula virtual.